

spotřebitelů, jež alespoň dává na jevo snahu vyúžitkovati mimořádných poměrů válečných. Jelikož pak soud nalézací dospěl na podkladě výsledků hlavního přelíčení skutečně ku přesvědčení, že se toto požadování ceny, zřejmě přemrštěné, stalo v úmyslu, na újmu spotřebitelů co nejvíce využití pro svůj užitek mimořádných poměrů válkou přivoděných, nelze shledati podřadění pod § 7 odstavec prvý a třetí lichevního zákona právně pochybným.

Čís. 583.

Jde o krádež, nikoliv o zpronevěru, zadržel-li si správce lesa peníz za dřevo, k jehož prodeji nebyl oprávněn.

Starosta obce není vždy »vrchností« ve smyslu § 187 tr. zák.

Pro posouzení beztrestnosti dle § 187 tr. zák. jest rozhodno, kdy se stalo ujednání o náhradě škody; lhostejno, kdy ujednání to bylo příslušným činitelem schváleno pokud se týče kdy na dotvrzení jeho zřízena byla zástava; nezáleží na tom, komu patřily věci dané do zástavy.

(Rozh. ze dne 24. října 1921, Kr I 257/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 14 ledna 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže dle §§ 171, 173, 179 tr. zák. a zločinem zpronevěry dle §§ 183, 184 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu své stolice, by ji znovu pojednal a rozhodl — mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční důvod čís. 10 § 281 tr. ř. provádí stížnost takto: správce lesa, jehož dohledu je svěřen les a jehož oprávnění k prodeji dříví jest obmezeno, nedopouští se trestného činu již tím, že překročuje meze svého oprávnění; teprv tím, když se rozhodne, že peníze, odevzdané mu kupujícími za tím účelem, by je odvedl tomu, kdo ho ustanovil k dohledu, neodvede, nýbrž že jich jinak upotřebí a sice pro sebe, vyčerpá se skutková povaha trestného činu, nikoliv však krádeže, nýbrž zpronevěry. Stížnost přehlíží, že nalézací soud nezjistil, že dříví v lese nebo dříví kácením stromů získané bylo stěžovateli svěřeno v tom smyslu, že byl oprávněn, aby nakládal, po případě prodejem dříví, s dřívím takovým způsobem, že se jím dříví vybavuje z mezí dosahu faktické moci majitelovy; nalézací soud naopak zjistil, že dříví v lese jsoucí, byť bylo svěřeno péči a dohledu stěžovatelově, zůstalo v držení obce Ž., že stěžovatel nebyl oprávněn prodávati větší a cennější množství dříví, že mu bylo pouze mlčky po případě dovoleno, by prodával menší množství méněcenného dříví a aby výtěžek odváděl pokladně obecní, že stěžovatel nemohl býti v pochybnosti o tom, že k tomu, co učinil, nemá práva, že stěžovatel jednal při prodeji dříví proti svému lepšímu vědomí, to tím spíše, kdyžť mezi dřívím, které stěžovatel prodal, bylo také dříví větší ceny, na př. stavební dříví v ceně 3027 K 50 h, ohledně kterýchžto položek nemohl býti stěžovatel v pochybnosti, že zcizuje dříví bezprávně. Z těchto zjištění nalézacího soudu plyne,

že stěžovatel jednal vědomě bezprávně, tedy v úmyslu trestném, zákonem stíhaném nikoliv pouze v době, kdy prodejní ceny zadržoval, nýbrž již v době, kdy dříví prodával, že si tedy osvojil nikoliv prodejní ceny, nýbrž dříví, jež pak prodával, a že odcizil dříví za účelem těchto prodejků z držení obce Ž. O tom, že dříví bylo a zůstalo v držení obce až do doby, kdy si je osvojil stěžovatel, nemůže býti pochybnosti, když je zjištěno, že stěžovatel nebyl oprávněn k prodeji, že tedy držel dříví jen z příkazu a v zastoupení obce, by péčí o les a dohledem na dříví uchránil obec od újmy. Stěžovatel porušil tedy držbu obce, nikoliv důvěru v něho kladenou. Správná jest proto kvalifikace činnosti stěžovatelovy, k níž dospěl nalézací soud, nikoliv kvalifikace, již se domáhá stížnost. Má-li se však výtce rozuměti tak, že se jí napadá nepřesný postup soudu, který nezjišťuje, ve kterých případech se stěžovatel mohl pokládati za oprávněna k prodeji a ve kterých jednal vědomě bezprávně, jest výtku bezpředmětna, poněvadž nalézací soud uznal bez bližšího označení stěžovatele vinným krádeže dříví v ceně 2000 K převyšující a tato cena jest překročena již cenou dříví shora uvedeného, takže se nepřesným postupem nalézacího soudu nestala stěžovateli křivda, nehledíc ani k tomu, že doslov rozhodovacích důvodů nasvědčuje závěru, že nalézací soud měl za to, že si byl stěžovatel vědom bezprávnosti prodejků.

Bezrestnost obžalovaného pro účinnou lítost vyloučil nalézací soud, vzav prokázaným, že se četnictvo dovědělo o poklescích stěžovatelových již dne 16. ledna 1920, že však stěžovatel dal zástavu za náhradu škody teprve později, že bylo narovnáno, o něž jde, schváleno městskou radou teprve 25. ledna 1920 a že nábytek, daný zástavou, nebyl výlučným majetkem jeho manželky, takže nemůže se dle mínění nalézacího soudu stěžovatel dovolávati ustanovení § 187 (správně § 188 tr. zák.), nehledíc ani k tomu, že nejen četnictvo, nýbrž i starosta města Ž., tedy vrchnost ve smyslu § 187 tr. zák., se dozvěděli o provinění stěžovatelově dříve, než všechna škoda byla napravena. Tomuto výroku odporuje stížnost, dovolávajíc se zmatečných důvodů § 281 čís. 9 lit. b), po případě čís. 5 tr. ř. a to právem. Nelze především přisvědčiti mínění soudu nalézacího, že bezrestnost obžalovaného vyloučena jest proto, že starosta zvěděl o provinění obžalovaného dříve, nežli škoda byla nahrazena. »J i n o u v r c h n o s t í« uvedenou v § 187 tr. zák. souřadně vedle soudu, jsou orgány veřejné správy, jež mají pečovati o bezpečnost stíháním deliktů s hlediska nápravy porušeného veřejného právního řádu. Takovým orgánem, aspoň nutně a za všech okolností, není představený obce. Není zákona, jenž by to stanovil, a nelze toho dovoditi ani z obecního zřízení. Čl. V. zákona ze dne 5. března 1862, čís. 18 ř. zák. a souhlasně § 28 obecního zřízení pro Čechy ze dne 16. dubna 1864, čís. 7 z. zák. uvádí »péči o bezpečnost osoby a majetku« mezi záležitostmi samostatné působnosti obce, t. j. záležitostmi, jež se jejího zájmu po výtce dotýkají a jež obec ve svém obvodu vlastní svou mocí opatřiti a provésti jest s to, čímž zásadně omezena jest tato péče na preventivní policejní opatření proti poškození osoby a majetku, zejména když obecní řád v dalších ustanoveních v této příčině na tom přestává, uložiti jednak obecnímu výboru povinnost, povoliti peněžní prostředky, potřebné pro vykonávání místní policie (§ 36), a ručiti za škodu, vzešlou zanedbáním této povinnosti (§ 37), jednak zavazuje představeného obce, by v čas učinil potřebná opatření a zařízení k vykoná-

vání místní policie a staral se o opatření peněžních prostředků k tomu potřebných (§ 59). Stíhání deliktů s hlediska represivního vůbec vypadá z rámce samostatné působnosti obce, vymezené obecním zřízením, aniž jest představenému obce zvláště uloženo, buďsi obecním zřízením, buďsi jiným zákonem. Nelze tudíž uznati, že by představený obce za všech okolností vybaven byl mocí vrchnosti ve smyslu § 187 tr. zák. a tudíž vždy za vrchnost považován býti musil. V odpor vzatý rozsudek neuvádí důvodů pro mínění, že představený obce skutečně jako vrchnost zvěděl o poklescích obžalovaného. Odůvodnění toho bylo tím více potřebí, ježto představený obce již svým úřadem pověřen jest správou jmění obecního (§ 57), v kteréžto vlastnosti vůbec není vrchností, tím méně vrchností ve smyslu § 187 tr. zák. Nesprávné jest dále mínění, uvedené pro odepření beztrestnosti obžalovaného, že zástava byla zřízena teprve po tom, když četnictvo již bylo zvědělo o provinění obžalovaného; sejde jen na tom, kdy smlouva ohledně náhrady, nesporně v dané lhůtě splněná, byla ujednána; vyžaduje-li schválení, nabývá právní účinnosti dnem ujednání, nikoliv dnem, kdy smlouva obecním výborem v Ž. byla schválena (25. ledna 1920). Zřízením zástavy bylo plnění smlouvy toliko zajištěno, nikoliv smlouva o náhradě zřízena. Konečně jest nerozhodno, komu patřily věci v zástavu dané, jen když pachatel, nikoli však třetí osoba za něho škodu napravil. Důsledkem vytknutých právních omylů, z nichž vycházel nalézací soud při řešení otázky, je-li zde beztrestnost obžalovaného po rozumu § 187 tr. zák., opomenul nalézací soud zjistiti, k t e r é h o d n e u j e d n á n a b y l a náhrada mezi obžalovaným a zástupcem poškozené obce, zejména bylo-li narovnání učiněno, třeba s výhradou schválení obecního výboru, kdo byl zástupcem obce při onom narovnání a stalo-li se toto před 16. lednem 1920, kdy četnictvo důvěrně se dovědělo o poklescích obžalovaného.

Čís. 584.

Třebas nebylo lze podřaditi jednání pachatelovo skutkové podstatě § 373 tr. zák., přichází v úvahu ještě všeobecný předpis § 335 tr. zák.

(Rozh. ze dne 24. října 1921, Kr I 365/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 1. března 1921, pokud jím obžalovaný sprostěn byl dle § 259 č. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin dle §§ 373, 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným přečinem dle § 335 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost státního zastupitelství, brojící proti výroku, osvobozujícímu obžalovaného od obžaloby pro přečin dle §§ 373, 335 tr. zák. jest odůvodněna. Jisto jest sice, že v první řadě byl to usmrčený Antonín K., otec obžalovaného, sám, jenž, zacházeje neopatrně se zbraní, o níž se dříve nepřesvědčil, není-li nabita, smrt svou zavinil. Než ani obžalovaného nelze důvodně uznati viny prostým, že by vlastní neopatrností nebezpečí, vzešlé z neopatrnosti otcovy, nebyl zvětšil. Ani on nepřesvědčil se spolehlivě,